

פרק ד

ארץ ישראל – "נהרא דמכייפה מיברייך"

כשם שעם ישראל בכללו מתפקדו הלאומי הוא להיות עליון על כל גוי הארץ, כתפארת ברכתו: "ונתנך ה' אלקיך עליון על כל גוי הארץ וגוי" וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלייך זיראו מך, ונתנך ה' לראש ולא לנוב והיית רך למעלה ולא תהיה למטה וגוי" (דברים כ"ח א' י"ג), כן גם ארץ ישראל רוממות ערכה ונאמנות תפקידה – להיות "נהרא דמכייפה מיברייך", שלא יהיה דבר מוחצה לה, וכל זיקה לארץ אחרת באיזו צורה שהיא, הרי זה נחשב לה לגלות. עתידה ארץ ישראל להיות רוכלת העמים לכל הארץ, וכולם יינקו ממנה ולא היא מהם.

ומפני זה כל מי שנאחז בארץ ישראל הוא מצוי כל אשר לו ונעשה שלם בגופו, שלם במונו ושלם בתורתו, שכן כל אחד ואחד כשם שיש לו גוף מיוחד כן יש לו גם קניין מיוחד של מזון ורכוש והוא משייג אותם בשלמות בארץ ישראל "איש תחת גפנו ואיש תחת תנתו" (מלכים א' ה' ה') גפנו שלו ותנתנו שלו ואין אחד נוגע במה שמכונן לחברו אפילו מלא נימה (עיין י' מא לח. ב), וככלשכנ תולתו המיוונית לו "ובתורתו יהגה יומם ולילה, שנקראת על שמוי" (עיין ע' יט. א) – מעין החווון שלעתיד לבוא שיתקיים במלואו בארץ ישראל כמו שנאמר "ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה' כי כולם ידעו אותו למקטנים ועד גדלים נאם ה'" (ירמיה ל"א ל"ג)

לא כן היה ארץ העמים, שכל הנמצא שם אינו שלה כי אם בדורך שאללה ופקדונן, ואם כי כל זמן שאין כל ישראל שרוים על אדמותם, לא הגיע הדבר לידי שלמות גם בארץ ישראל, אין זה רק בבחינת מעבר, אבל עתידה הארץ הזאת שיוחזר לה כבודה

מי מעין חישועה מרום

וחפארתה, תהיה לה הכל משלה ולא מהא זוקה לשום ארץ אחרת מבלעדה, ואדרבה כל מה שיש בחוויל היא שלה מצד האמת לאמתה, ובעם שיבת ישראל לאדמותם בהבנה מעולה שאין מקום רק שיבת הארץ ושם הארץ אחרית אינה סובלת אותן, ובכל מקום שבאים הם לארץ לא להם, מתחילה גם האמת לצייץ צייז ולהוציא פרחים, "אמת הארץ תצמיח וצדκ משימים נשקף" (תהלים פ"ה י"ב).